

Установа адукацыі

“Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка”

ЗАТВЕРДЖАЮ

Прарэктар па вучэбнай рабоце

Д. В. Макоўчык

“ ” 2019 г.

Рэгістрацыйны № УД-д6-1 /вуч.

nd 4 2019

ГІСТОРЫЯ ГРАМАДСКА-ПАЛІТЫЧНАЙ ДУМКІ БЕЛАРУСІ

Вучэбная праграма ўстановы вышэйшай адукацыі
па вучэбнай дысцыпліне для спецыяльнасцей:

1-02 01 02 Гісторыя і сусветная мастацкая культура

1-02 01 03 Гісторыя і экскурсійна-краязнаўчая работа

2019 г.

Вучэбная праграма складзена на падставе адукацыйных стандартаў вышэйшай адукацыі 1 ступені па спецыяльнасцям 1-02 01 02 Гісторыя і сусветная мастацкая культура (зацверджаны пастановай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 25.07.2016 № 69), 1-02 01 03 Гісторыя і экскурсійна-краязнаўчая работа (зацверджаны пастановай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 25.07.2016 № 69).

СКЛАДАЛЬНІК:

А. Ф. Рацько, дацэнт кафедры гісторыі Беларусі і славянскіх народаў БДПУ, кандыдат гістарычных навук, дацэнт

РЭЦЭНЗЕНТЫ:

У. В. Тугай, загадчык цэнтрам усеагульнай гісторыі і міжнародных адносін Інстытута гісторыі НАН Беларусі, доктар гістарычных навук, прафесар
Дз. У. Дубінін, дацэнт кафедры ўсеагульнай гісторыі і методыкі выкладання гісторыі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:

Кафедрай гісторыі Беларусі і славянскіх народаў БДПУ
(пратакол № 11 ад 28.05.2019 г.);

Загадчык кафедры

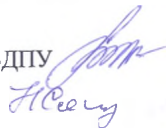
А. Ф. Вялікі

Навукова-метадычным саветам БДПУ
(пратакол № 6 ад 18.08 2019 г.)

Афармленне вучэбнай праграмы і суправаджаючых яе матэрыялаў дзеючым патрабаванням Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь адпавядае

Метадыст вучэбна-метадычнага аддзела БДПУ

Дырэктар бібліятэкі

Г. В. Вінаградава

Н.А. Саткіўская

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Вучэбная праграма “Гісторыя грамадска-палітычнай думкі Беларусі” прызначана для рэалізацыі на першай ступені вышэйшай адукацыі. Яна накіравана на авалоданне студэнтамі асноўнымі тэарэтычнымі дасягненнямі гістарычнай навукі, апрацоўку, асэнсаванне і сістэматызацыю вучэбнай інфармацыі, набыццё практыкаарыентаваных уменняў. Асабліва сямі дадзенай праграмы з’яўляюцца ўдасканаленне зместу дысцыпліны, забяспечэнне фундаментальных ведаў аб грамадска-палітычным жыцці беларускага народа на працягу гістарычнага развіцця, а таксама павялічэнне ролі і ўдзельнай вагі самастойнай работы студэнтаў, выкарыстанне прафесійнага, кампетэнтнаснага падыходу ў навучанні, магчымасць выкарыстання сучасных інавацыйных тэхналогій. Паглыбленыя гістарычныя веды дапамогуць развіць і замацаваць у студэнцкай моладзі ідэю ўзвышэння асобы ў грамадстве, прызнання чалавека вышэйшай каштоўнасцю грамадскага жыцця, сфарміраваць сучасны светапогляд.

Грамадска-палітычная думка Беларусі – гэта адносіны розных груп людзей, пэўных асоб да падзей і фактаў сацыяльнага жыцця, стан масавай свядомасці, які адлюстроўвае погляды грамадства або яго часткі на з’явы і працэсы сацыяльна-палітычнай і сацыяльна-культурнай рэчаіснасці на дзейнасць пэўных асоб, груп, арганізацый, можа выступаць у ацэначных, аналітычных і іншых меркаваннях.

Грамадска-палітычная думка Беларусі фарміравалася на працягу стагоддзяў. У аснове любога палітычнага, эканамічнага, сацыяльнага факта ляжыць тая ці іншая ідэя, якая доўга блукала ў асобых галовах, дабіваючыся агульнага прызнання і, з цягам часу, стала кіраўніком палітыкі, заканадаўства, грамадскай дзейнасці. Яна рэгулявала паводзіны асоб, розных груп, суполак, сацыяльных інстытутаў у грамадстве, выпрацоўвала пэўныя нормы грамадзянскага жыцця, выяўлення народнага характару, яго менталітэту.

Мэта вывучэння дадзенай дысцыпліны абумоўлена неабходнасцю выпрацоўкі аб’ектыўнага навуковага погляду на вызначаную праблему, які сфарміраваўся ў працэсе ўзаемадзеяння разнастайных сацыяльна-эканамічных, этнакультурных, геапалітычных і культурна-цывілізацыйных фактараў; прасачыць канфесійны, сацыяльны, палітычны склад удзельнікаў грамадска-палітычнага руху на розных гістарычных этапах.

Для дасягнення пастаўленай мэты прадугледжваецца вырашэнне наступных даследчых і вучэбных **задач**:

- выявіць ступень распрацаванасці вучэбнага курса па перыядах;
- фарміраваць у студэнтаў патрыятычны светапогляд, тлумачыць асновы і прыярытэты ідэалогіі беларускай дзяржавы;
- раскрыць нацыянальны характар інтэрпрэтацыі агульнаеўрапейскай і беларускай культуры і грамадска-палітычнай думкі;
- паказаць сувязь паміж становішчам канфесій і беларускім этнакультурным уздымам у канцы XVI - першай палове XVII ст.; у другой палове XIX - пачатку XX ст.; 20-я гады XX ст.;

- на фоне дынамікі этнакультурных працэсаў у Беларусі даследаваць і вывучаць моўную палітыку і практыку праваслаўнай, каталіцкай, уніяцкай цэркваў, іх уплыў на развіццё грамадска-палітычнай думкі, рухаў;

- разглядаць грамадска-палітычную думку праз прызму нацыянальнай культуры і этнічнай свядомасці народа;

знаёміць з жыццём і дзейнасцю, духоўнай спадчынай выдатных дзеячаў гісторыі, навукі, культуры, палітыкі.

У працэсе сацыяльна-гуманітарнай падрыхтоўкі выпускнік установы вышэйшай адукацыі павінен развіць наступныя акадэмічныя кампетэнцыі (АК):

- АК-1. Умець прымяняць базавыя навукова-тэарэтычныя веды для рашэння тэарэтычных і практычных задач.

- АК-2. Валодаць метадамі навукова-педагагічнага даследавання.

- АК-3. Валодаць даследчымі навыкамі.

- АК-4. Умець працаваць самастойна.

Патрабаванні да сацыяльна-асобасных кампетэнцый спецыяліста

Спецыяліст павінен:

- САК-1. Валодаць якасцямі грамадзянскасці.

- САК -2. Быць здольным да сацыяльнага ўзаемадзеяння.

- САК -3. Валодаць здольнасцю да міжасобасных камунікацый.

- САК -5. Быць здольным да крытыкі і самакрытыкі.

- САК -7. Быць здольным ажыццяўляць самаадукацыю і ўдасканалваць прафесійную дзейнасць.

Патрабаванні да прафесійных кампетэнцый спецыяліста.

Спецыяліст павінен быць здольны:

- ПК-1. Кіраваць вучэбна-пазнавальнай і вучэбна-даследчай дзейнасцю навучэнцаў.

- ПК-2. Выкарыстоўваць аптымальныя метады, формы і сродкі навучання.

- ПК-3. Арганізоўваць і праводзіць навучальныя заняткі

У выніку вывучэння вучэбнай дысцыпліны студэнт павінен

ведаць:

- асноўныя падзеі і факты ў гісторыі Беларусі;

- асаблівасці сацыяльна-эканамічнага, грамадска-палітычнага, культурнага развіцця Беларусі ў канкрэтна-гістарычныя перыяды.

У выніку вывучэння вучэбнай дысцыпліны студэнт павінен

умець:

- выкарыстоўваць матадалогію гістарычнай навукі для аналізу гістарычнага развіцця беларускага грамадства;

- выяўляць асноўныя тэндэнцыі сацыяльна-эканамічнага і грамадска-палітычнага развіцця беларускай нацыі ў канкрэтна-гістарычныя перыяды.

У выніку вывучэння вучэбнай дысцыпліны студэнт павінен

валодаць:

- этапамі фарміравання беларускай народнасці і нацыі;

- выкарыстаннем гістарычнага вопыту для аналізу і ацэнкі сучасных праблем у развіцці Беларусі.

Пры вывучэнні кожнай тэмы студэнты павінны карыстацца канкрэтна-гістарычнымі метадамі (гісторыка-генетычным, гісторыка-параўнальным, гісторыка-тыпалагічным і інш.).

Вучэбная дысцыпліна вывучаецца на чацвёртым курсе ў 8 семестры. Усяго на вывучэнне дысцыпліны “Гісторыя грамадска-палітычнай думкі Беларусі” адводзіцца 98 гадзін, з іх аўдыторных – 38 гадзін (лекцыйных – 20 гадзін, семінарскія – 18 гадзін). На пазааўдыторную самастойную работу адводзіцца 24 гадзіны (36 гадзін – экзамен). Вывучэнне дысцыпліны заканчваецца прыняццем экзамена ў 8 семестры

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЯЛА

Тэма 1. Перыядызацыя гісторыі Беларусі. Метадалогія нацыянальна-дзяржаўнай канцэпцыі. Крыніцы па гісторыі беларускай грамадскай думкі

Агульная характарыстыка “Гісторыі грамадска-палітычнай думкі Беларусі” як навуковай дысцыпліны. Метадалагічныя асновы і прынцыпы вывучэння курса. Перыядызацыя беларускага гісторыка-культурнага працэсу. Крыніцы вывучэння дадзенай праблемы яе актуальнасць.

Тэма 2. Зараджэнне грамадска-палітычнай думкі на старажытна-беларускіх землях XI – XIII ст. Палітычны змест старажытнарускіх летапісаў. Палітычная думка XIV – XV стст. Сераднявяковыя ерасі. Палітычныя ідэі беларуска-літоўскіх летапісаў (XIV – XV стст.)

Станаўленне ранніх дзяржаўных утварэнняў усходніх славян на тэрыторыі Беларусі. Кіеўская Русь і яе роля ў гісторыі ўсходнеславянскіх народаў. Полацкае і Тураўскае княствы. Грамадска-палітычныя ідэі “Слова пра паход Ігаравы” і “Аповесць мінулых часоў”. Летапісанне. Асноўныя рысы старажытнага права Беларусі.

Прычыны і гістарычныя ўмовы распаўсюджвання хрысціянства ва ўсходнеславянскіх землях. Рэлігійна-асветніцкія дзеячы і іх роля ў распаўсюджванні хрысціянскай маралі. Е. Полацкая. К. Смаляціч. К. Тураўскі. Уплыў духавенства на ідэалагічнае жыццё дзяржавы. Фарміраванне ВКЛ як поліэтнічнай дзяржавы: сацыяльна-эканамічныя і палітычныя перадумовы. Асаблівасці развіцця грамадска-палітычных працэсаў у ВКЛ. Палітычны мір літоўска-беларускага сярэднявечага грамадства. Адлюстраванне грамадска-палітычнай рэчаіснасці ў літоўска-беларускіх летапісах.

Уклад беларускай грамадскай думкі ў духоўнае жыццё ўсходніх славян і ў агульнаеўрапейскі культурна-цывілізацыйны працэс.

Тэма 3. Грамадска-палітычная думка ў эпоху Адраджэння і Рэфармацыі (канец XV – XVI стст.)

Характарыстыка грамадска-палітычнага жыцця Еўропы ў Новы час. Распаўсюджванне гуманістычных ідэй. Асноўныя тэндэнцыі развіцця грамадска-палітычнай думкі ў эпоху Адраджэння, Рэфармацыі. Уплыў розных рэфармацыйных плыняў на развіццё грамадскай думкі ВКЛ. Распаўсюджванне лютэранства, кальвінізму (памяркоўныя і радыкальныя напрамкі). Іезуіцкі калегіум.

Статуты ВКЛ і іх уплыў на фарміраванне ўсходнеславянскай і Еўрапейскай грамадска-прававой культуры. Л. Сапега.

Шляхецкая ідэалогія і яе роля ў палітычнай кансалідацыі прывілеяваных саслоўяў. Паступовая паланізацыя грамадскага жыцця.

Тэма 4. Грамадска-культурная думка ў гады контррэфармацыі (канец XVI – першая палова XVII ст.)

Асветніцкі напрамак грамадска-палітычнай думкі беларускага Адраджэння. Погляды Ф. Скарыны, М. Гусоўскага, С. Буднага, В. Цяпінскага. Гістарычныя

ўмовы развіцця грамадска-палітычнай думкі. Спецыфічныя рысы грамадска-палітычнай думкі XVII – першай паловы XVIII ст. Берасцейская царкоўная ўнія. Барацьба ідэалагічных напрамкаў. Найбольш значныя прадстаўнікі палемічнай думкі. Рыма-каталіцкі і ўніяцкі бок: Пётр Скарга, Іпацій Пацей, Язэп Руцкі, Антоній Сялява і інш. Праваслаўны бок: Стэфан Зізаній, Мялецый Смятрыцкі, Пётр Магіла, Афанасій Філіповіч і інш.

Тэма 5. Грамадска-палітычная думка ў перыяд крызісу феадальна-прыгонніцкіх адносін і панавання клерыкальнай ідэалогіі (сярэдзіна XVII – сярэдзіна XVIII стст.). Асветніцкія і грамадска-палітычныя рэформы 70-80 гг. XVIII ст. Грамадска-палітычная думка канца XVIII ст.

Грамадска-палітычная думка перыяду Контррэформацыі. Панаванне клерыкальнай ідэалогіі ў грамадстве. Дзейнасць І. Кунцэвіча. Сацыяльна-філасофскія погляды К. Лышчынскага. С. Полацкі – тэарэтык асветнага абсалютызму ў Расіі. Грамадска-палітычныя погляды І. Капіевіча, А. Філіповіча. Гістарычныя ўмовы развіцця Асветніцтва ў другой палове XVIII ст. Прадвеснікі асветніцкай ідэалогіі Я. Ябланоўскі, С. Ляшчынскі, С. Канарскі. Уплыў еўрапейскіх асветнікаў на фарміраванне грамадска-палітычнай думкі на беларускіх землях. Вальтэр. Руссо і інш.

Палітычная думка эпохі Асветы. Дысідэнцкі рух. Палітычныя погляды Г. Каніскага, І. Страйноўскага, І. Храптовіча. Грамадска-палітычныя ідэі А. Тызенгаўза. Асноўныя ідэі Канстытуцыі Рэчы Паспалітай 3 мая 1791 г.

Грамадская ацэнка падзелаў Рэчы Паспалітай.

Тэма 6. Грамадска-палітычная думка ў першай палове XIX ст. Грамадска-палітычны рух у Беларусі ў другой палове XIX ст.

Спецыфіка развіцця грамадска-палітычнай думкі ў пачатку XIX ст. Віленскі ўніверсітэт як цэнтр вольнадумства. Першыя праяўленні беларускай нацыянальнай ідэі ў мастацкай літаратуры. Развіццё навуковых ведаў аб беларускім народзе. Рост грамадзянскай свядомасці. Тайныя таварыствы і арганізацыі. Філарэты. Філаматы. Т. Зан, А. Міцкевіч, Я. Чачот. Роля дзекабрыстаў у актывізацыі грамадскага жыцця. М. Мураўёў.

Рэвалюцыйныя падзеі ў Заходняй Еўропе (1930 – 1931, 1948 – 1949 гг.) і іх уплыў на грамадска-палітычнае жыццё Беларусі. Ф. Савіч.

Адмена прыгоннага права. Буржуазныя рэформы 60 – 70-х гг. XIX ст.: асаблівасці іх правядзення ў Беларусі. Паўстанне 1863 – 1864 гг. і яго ўплыў на палітыку ўладаў Расійскай імперыі ў беларускіх губернях. Палітычныя ідэі К. Каліноўскага.

Ідэалогія лібералізму, народніцкі і сацыял-дэмакратычны рухі ў Беларусі. Пазіцыя гоманаўцаў. Гістарычныя ўмовы фарміравання беларускай нацыі. Афармленне агульнарасійскіх палітычных партый і іх роля ў фарміраванні грамадска-палітычнай думкі. Беларускі нацыянальны рух і яго роля ў рэвалюцыйным працэсе ў пачатку XX ст. БСГ. Рэвалюцыя 1905 – 1907 гг. Пачатак парламентарызму. Роля “Нашай Нівы” (1906-1910) ў абуджэнні гістарычнай свядомасці беларускага народа.

Тэма 7. Грамадская думка і палітычныя плыні ў пачатку XX ст. Фарміраванне беларускай нацыі

Дзейнасць палітычных партый і рухаў (БУНД, РСДРП, ПСР, БСГ і інш.). Праблема гістарычнага выбару пасля падзення ў Расіі самадзяржаў'я. Лютаўская рэвалюцыя 1917 г. і падзеі ў Беларусі. Стратэгія і тактыка палітычных партый у адносінах да ўлады і выбары шляхоў грамадскага развіцця.

Асаблівасці развіцця беларускага нацыянальнага руху летам – восенню 1917 г. Праекты рашэння нацыянальнага пытання.

Тэма 8. Палітычная і прававая думка Савецкай Беларусі і беларускага замежжа (1919-1939 гг.)

Роля Кастрычніцкай рэвалюцыі ў гістарычным лёсе беларускага народа. Устанаўленне Савецкай улады ў Беларусі. Першы Усебеларускі з'езд.

Шляхі фарміравання беларускай дзяржаўнасці на нацыянальна-дэмакратычнай і рэвалюцыйна-класавай асновах. Пазіцыя большавікоў па нацыянальным пытанні. Абвешчэнне Беларускай Народнай Рэспублікі. Стварэнне беларускай савецкай дзяржаўнасці.

Асноўныя характарыстыкі савецкага грамадска-палітычнага жыцця. Станаўленне і развіццё савецкай ідэалагічнай сістэмы. Разгром палітычнай апазіцыі ў пачатку 1920-х гг. завяршэнне фарміравання аднапартыйнай сістэмы. Замацаванне манаполіі камуністычнай партыі. Усталяванне ідэалагічнай артадоксіі.

Канстытуцыя БССР 1927 г. Дасягненні ў галіне нацыянальна-культурнага будаўніцтва. Беларусізацыя як частка нацыянальнай дзяржаўнай палітыкі. Унутрыпартыйная барацьба ў БССР (1920-я гг.). Разгром беларускага нацыянал-дэмакратызму. Змены ў савецкай дзяржаўнай сістэме і іх адлюстраванне ў Канстытуцыі БССР 1937 г. Асноўныя характарыстыкі грамадскай сістэмы ў БССР (1920-1930-я гг.).

Беларуская эміграцыя. Палітычныя погляды беларускіх эмігрантаў. Дзейнасць Рады і ўрада БНР.

Тэма 9. Грамадска-палітычны рух у Заходняй Беларусі (1921 – 1939 гг.)

Беларускае пытанне пры афармленні Версальска-Вашынгтонскай сістэмы. Рыжская мірная дамова ў гістарычным лёсе беларускага народа.

Грамадска-палітычнае, эканамічнае, нацыянальна-культурнае становішча Заходняй Беларусі ў складзе Польскай дзяржавы. Рэвалюцыйны і нацыянальна-вызваленчы рух ў Заходняй Беларусі.

Тэма 10. Грамадска-палітычнае жыццё ў БССР (50-я – 80-я гг. XX ст.)

Новая растаноўка палітычных сіл у Свеце пасля Другой Сусветнай вайны. Стварэнне сусветнай сістэмы сацыялізму, яе ідэалагічнае абгрунтаванне.

“Халодная вайна”. Супрацьборства дзвюх сацыяльна-палітычных сістэм. Палітыка разрадкі ў 1960-я – 1970-я гг. яе дасягненні і супярэчнасці.

Грамадска-палітычнае жыццё ў СССР і БССР у першае пасляваеннае дзесяцігоддзе. Барацьба з антысавецкімі ваенна-тэарэтычнымі арганізацыямі і групамі. Ідэалагічныя кампаніі і неабгрунтаваныя рэпрэсіі па палітычных матывах

другой паловы 1940-х – 1953 гг. Асуджэнне культасобы І. В. Сталіна. Асаблівасці працэсу дэмакратызацыі грамадска-палітычнага жыцця ў другой палове 1950-х – 1964 гг. Нарастанне кансерватызму ў грамадска-палітычным жыцці ў 1970-я – першай палове 1980-х гг. Бюракратызацыя партыйна-дзяржаўнага апарату. Узмацненне фармалізацыі ў жыцці і дзейнасці грамадскіх арганізацый. Спробы рэфармавання палітычнай сістэмы ў гады перабудовы. Нефармальныя грамадскія арганізацыі, пачатак пераходу да шматпартыйнасці. Змены выбарчай сістэмы. Выбары 3’езда народных дэпутатаў СССР, выбары Вярхоўнага Савета БССР XII склікання. Грамадска-палітычныя канфлікты ў саюзных рэспубліках, крызіс савецкага федэралізма, “парад суверэнітэтаў” і барацьба за суверэнітэт Беларусі.

Тэма 11. Грамадска-палітычнае развіццё Рэспублікі Беларусь на сучасным этапе. Станаўленне новых духоўных каштоўнасцей ў грамадстве

Заканадаўча-прававое афармленне дзяржаўнага суверэнітэту Рэспублікі Беларусь.

Беларускі парламентарызм ва ўмовах шматпартыйнасці. Савет Міністраў у сістэме дзяржаўнай улады. Фарміраванне незалежнай судовай улады. Канстытуцыйны працэс і прыняцце Канстытуцыі 1994 г. Выбары прэзідэнта і фарміраванне новай сістэмы ўлады. Палітычная барацьба і рэспубліканскі рэферэндум 1995 г. Канстытуцыйны крызіс і рэферэндум 1996 г., яго вынікі. Пераход да прэзідэнцкай рэспублікі. Эвалюцыя сістэмы дзяржаўнай улады і кіравання.

Міжнароднае прызнанне і змены ў знешнепалітычным механізме краіны. Станаўленне нацыянальнай дыпламатыі. Выпрацоўка стратэгіі і прынцыпаў знешняй палітыкі. Эканамічны прагматызм як фактар знешняй палітыкі. Шматвектарнасць знешняй палітыкі.

Стан гісторыка-культурнай спадчыны. Асноўныя накірункі развіцця літаратуры і мастацтва. Узаемаадносіны дзяржавы і царквы, адраджэнне рэлігійна-канфесійнага жыцця.

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ

“Гісторыя грамадска-палітычнай думкі Беларусі” для спецыяльнасцей 1-02 01 02 Гісторыя і сусветная мастацкая культура і 1-02 01 03 Гісторыя і экскурсійна-краязнаўчая работа

№ раздela, тэмы	Назва раздela, тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін		Самастойная (пазааўдыторная) работа студэнтаў	Матэрыяльнае забеспячэнне занятка (наглядныя, метадычныя дапаможнікі і інш)	Літаратура	Формы кантролю ведаў
		Лекцыі	Практычныя (семінарскія) заняткі				
	8 семестр						
1	Тэма 1. Перыядызацыя гісторыі Беларусі. Метадалогія нацыянальна-дзяржаўнай канцэпцыі. Крыніцы па гісторыі беларускай грамадскай думкі 1.Агульная характарыстыка “Гісторыі грамадска-палітычнай думкі Беларусі” як навуковай дысцыпліны. 2.Метадалагічныя асновы і прынцыпы вивучэння курса. 3.Перыядызацыя беларускага гісторыка-культурнага працэсу. 4.Крыніцы вивучэння дадзенай праблемы яе актуальнасць.	2			прэзентацыя		

2	<p>Тэма 2. Зараджэнне грамадска-палітычнай думкі на старажытна-беларускіх землях XI – XIII ст. Палітычны змест старажытнарускіх летапісаў. Палітычная думка XIV - XV стст. Сярэднявяковыя ерасі. Палітычныя ідэі беларуска-літоўскіх летапісаў (XIV - XV стст.)</p> <p>1.Станаўленне ранніх дзяржаўных утварэнняў усходніх славян на тэрыторыі Беларусі. Кіеўская Русь і яе роля ў гісторыі ўсходнеславянскіх народаў.</p> <p>2.Полацкае і Тураўскае княствы.</p> <p>3.Грамадска-палітычныя ідэі “Слова пра паход Ігаравы” і “Аповесці мінулых часоў”.</p> <p>3.Летапісанне.</p> <p>4.Асноўныя рысы старажытнага права Беларусі.</p>	2			прэзентацыя		
2.1	<p>1.Прычыны і гістарычныя ўмовы распаўсюджвання хрысціянства ва ўсходнеславянскіх землях.</p> <p>2.Рэлігійна-асветніцкія дзеячы і іх роля ў распаўсюджванні хрысціянскай маралі. Е. Полацкая. К. Смаляціч. К. Тураўскі.</p> <p>3.Уплыў духавенства на ідэалагічнае жыццё дзяржавы.</p>		2			[2; 3; 4;5; 7]	Фронтальнае апытанне па тэме, тэсты, рэферат, эсэ
2.2	<p>1.Фарміраванне ВКЛ як поліэтнічнай дзяржавы: сацыяльна-эканамічныя і палітычныя перадумовы.</p> <p>2.Асаблівасці развіцця грамадска-палітычных працэсаў у ВКЛ. Палітычны мір літоўска-беларускага сярэднявечага грамадства. Адлюстраванне грамадска-палітычнай рэчаіснасці ў літоўска-беларускіх летапісах.</p> <p>3.Уклад беларускай грамадскай думкі ў духоўнае жыццё ўсходніх славян і ў агульнаеўрапейскі культурна-цывілізацыйны працэс.</p>			2			

3	Тэма 3. Грамадска-палітычная думка ў эпоху Адраджэння і Рэфармацыі (канец XV – XVI стст.) 1. Характарыстыка грамадска-палітычнага жыцця Еўропы ў Новы час. Распаўсюджванне гуманістычных ідэй. 2. Асноўныя тэндэнцыі развіцця грамадска-палітычнай думкі ў эпоху Адраджэння, Рэфармацыі.	2			прэзентацыя		
3.1	1. Уплыў розных рэфармацыйных плыняў на развіццё грамадскай думкі ВКЛ. 2. Распаўсюджванне лютэранства, кальвінізму (памяркоўныя і радыкальныя напрамкі). 3. Іезуітскі калегіўм.			2		[1; 4; 5; 8; 10]	
3.2	1. Статуты ВКЛ і іх уплыў на фарміраванне ўсходнеславянскай і Еўрапейскай грамадска-прававой культуры. Л. Сапега. 2. Шляхецкая ідэалогія і яе роля ў палітычнай кансалідацыі прывілеяваных саслоўяў. Паступовая паланізацыя грамадскага жыцця.		2				Фронтальнае апытанне па тэме, тэсты, рэферат, эсэ
4	Тэма 4. Грамадска-культурная думка ў гады контррэфармацыі (канец XVI – першая палова XVII ст.) 1. Асветніцкі напрамак грамадска-палітычнай думкі беларускага Адраджэння. Погляды Ф. Скарыны, М. Гусоўскага, С. Буднага, В. Цяпінскага. 2. Гістарычныя ўмовы развіцця грамадска-палітычнай думкі. Спецыфічныя рысы грамадска-палітычнай думкі XVII – першай паловы XVIII ст.	2			прэзентацыя	[2; 3; 4; 58; 10]	
4.1	1. Берасцейская царкоўная ўнія. Барацьба ідэалагічных напрамкаў. Найбольш значныя прадстаўнікі палемічнай думкі. Рыма-каталіцкі і ўніяцкі бок: Пётр Скарга, Іпацый Пацей, Язэп Руцкі,		2				Рэйтынгавая кантрольная работа № 1

	Антоній Сялява і інш. Праваслаўны бок: Стэфан Зізаний, Мялецый Сматыцкі, Пётр Магіла, Афанасій Філіповіч і інш.						
5	Тэма 5. Грамадска-палітычная думка ў перыяд крызісу феадальна прыгонніцкіх адносін і панавання клерыкальнай ідэалогіі (сярэдзіна XVII – сярэдзіна XVIII ст.). Асветнікі і грамадска-палітычныя рэформы 70-80 гг. XVIII ст. Грамадска-палітычная думка канца XVIII ст. 1.Грамадска-палітычная думка перыяду Контррэфармацыі. 2.Панаванне клерыкальнай ідэалогіі ў грамадстве.	2			прэзентацыя		
5.1	1.Дзейнасць І. Кунцэвіча. 2.Сацыяльна-філасофскія погляды К. Лышчынскага. 3. С. Полацкі – тэарэтык асветнага абсалютызму ў Расіі. 4.Грамадска-палітычныя погляды І. Капіевіча, А. Філіповіча.			4		[1;4;5;6;9;10]	
5.2	1.Гістарычныя ўмовы развіцця Асветніцтва ў другой палове XVIII ст. Прадвеснікі асветніцкай ідэалогіі Я. Ябланоўскі, С. Ляшчынскі, С. Канарскі. Уплыў еўрапейскіх асветнікаў на фарміраванне грамадска-палітычнай думкі на беларускіх землях. Вальтэр. Руссо і інш. 2.Палітычная думка эпохі Асветы. Дысідэнцкі рух. Палітычныя погляды Г. Каніскага, І. Страйноўскі, І. Храптовіч. 3.Грамадска-палітычныя ідэі А. Тызенгаўза. Асноўныя ідэі Канстытуцыі Рэчы Паспалітай 3 мая 1791 г. Грамадская ацэнка падзелаў Рэчы Паспалітай.		2			[1;4;5;6;9;10]	Фронтальнае апытанне па тэме, тэсты, рэферат, эсэ

6	<p>Тэма 6. Грамадска-палітычная думка ў першай палове XIX ст. Грамадска-палітычны рух у Беларусі ў другой палове XIX ст.</p> <p>1.Спецыфіка развіцця грамадска-палітычнай думкі ў пачатку XIX ст.</p> <p>2. Віленскі ўніверсітэт як цэнтр вольнадумства. Першыя праяўленні беларускай нацыянальнай ідэі ў мастацкай літаратуры. Развіццё навуковых ведаў аб беларускім народзе.</p> <p>3.Рост грамадзянскай свядомасці. Тайныя таварыствы і арганізацыі. Філарэты. Філаматы. Т. Зан, А. Міцкевіч, Я. Чачот.</p>	2			прэзентацыя	[1; 4;5; 8;10]	
6.1	<p>1.Роля дзекабрыстаў у актывізацыі грамадскага жыцця. М. Мураўёў.</p> <p>2.Рэвалюцыйныя падзеі ў Заходняй Еўропе (1930 – 1931, 1948 – 1949 гг.) і іх уплыў на грамадска-палітычнае жыццё Беларусі. Ф. Савіч.</p> <p>3.Адмена прыгоннага права. Буржуазныя рэформы 60 – 70-х гг. XIX ст.: асаблівасці іх правядзення ў Беларусі.</p> <p>4.Паўстанне 1863 – 1864 гг. і яго ўплыў на палітыку ўладаў Расійскай імперыі ў беларускіх губернях. Палітычныя ідэі К. Каліноўскага.</p>			2			
7	<p>Тэма 7. Грамадская думка і палітычныя плыні ў пачатку XX ст. Фарміраванне беларускай нацыі</p> <p>1.Дзейнасць палітычных партый і рухаў (БУНД, РСДРП, ПСР, БСГ і інш.).</p> <p>2.Праблема гістарычнага выбару пасля падзення ў Расіі самадзяржаў'я.</p>	2			прэзентацыя		

7.1	1.Лютаўская рэвалюцыя 1917 г. і падзеі ў Беларусі. 2.Стратэгія і тактыка палітычных партый у адносінах да ўлады і выбары шляхоў грамадскага развіцця.		2			[2; 3; 4;5; 7]	Фронтальнае апытанне па тэме, тэсты, рэферат, эсэ
7.2	1.Асаблівасці развіцця беларускага нацыянальнага руху летам – восенню 1917 г. 2.Праекты рашэння нацыянальнага пытання.			2		[2; 3; 4;5; 7]	
8	Тэма 8. Грамадска-палітычная думка Савецкай Беларусі і беларускага замежжа (1919-1939 гг.) 1.Роля Кастрычніцкай рэвалюцыі ў гістарычным лёсе беларускага народа. Устанаўленне Савецкай улады ў Беларусі. Першы Усебеларускі з'езд. 2.Шляхі фарміравання беларускай дзяржаўнасці на нацыянальна-дэмакратычнай і рэвалюцыйна-класавай асновах. Пазіцыя большавікоў па нацыянальным пытанні.	2			прэзентацыя		
8.1	1.Абвяшчэнне Беларускай Народнай Рэспублікі. Стварэнне беларускай савецкай дзяржаўнасці. 2.Асноўныя характарыстыкі савецкага грамадска-палітычнага жыцця. Станаўленне і развіццё савецкай ідэалагічнай сістэмы. Разгром палітычнай апазіцыі ў пачатку 1920-х гг. завяршэнне фарміравання аднапартыйнай сістэмы. Замацаванне манаполіі камуністычнай партыі. Усталяванне ідэалагічнай артадоксіі.		2			[2; 3; 4;5; 7]	Рэйтынгавая кантрольная работа № 2

8.2	<p>1.Канстытуцыя БССР 1927 г. Дасягненні ў галіне нацыянальна-культурнага будаўніцтва.</p> <p>2.Беларусізацыя як частка нацыянальнай дзяржаўнай палітыкі. Унутрыпартыйная барацьба ў БССР (1920-я гг.). Разгром беларускага нацыянал-дэмакратызму.</p> <p>3.Змены ў савецкай дзяржаўнай сістэме і іх адлюстраванне ў Канстытуцыі БССР 1937 г. Асноўныя характарыстыкі грамадскай сістэмы ў БССР (1920-1930-я гг).</p> <p>4.Беларуская эміграцыя. Палітычныя погляды беларускіх эмігрантаў. Дзейнасць Рады і ўрада БНР.</p>			2			
9	<p>Тэма 9. Грамадска палітычны рух у Заходняй Беларусі (1921 – 1939 гг.)</p> <p>1.Беларускае пытанне пры афармленні Версальска-Вашынгтонскай сістэмы. Рыжская мірная дамова ў гістарычным лёсе беларускага народа.</p>			2			
9.1	<p>1.Грамадска-палітычнае, эканамічнае, нацыянальна-культурнае становішча Заходняй Беларусі ў складзе Польскай дзяржавы.</p> <p>2.Рэвалюцыйны і нацыянальна-вызваленчы рух ў Заходняй Беларусі.</p>		2			[3;4;5;6;8;9]	Фронтальнае апытанне па тэме, тэсты, рэферат, эсэ
10	<p>Тэма 10. Грамадска-палітычнае жыццё ў БССР (50-я – 80-я гг. XX ст.)</p> <p>1.Новая растапоўка палітычных сіл у Свецце пасля Другой Сусветнай вайны. Стварэнне сусветнай сістэмы сацыялізму, яе ідэалагічнае абгрунтаванне. “Халодная вайна”. Супрацьборства дзвюх сацыяльна-палітычных сістэм. Палітыка разрадкі ў 1960-я – 1970-я гг. яе дасягненні і супярэчнасці.</p> <p>2.Грамадска-палітычнае жыццё ў СССР і БССР у першае пасляваеннае дзесяцігоддзе. Барацьба з</p>	2			прэзентацыя		

	антысавецкімі ваенна-тэрарыстычнымі арганізацыямі і групамі. Ідэалагічныя кампаніі і неабгрунтаваныя рэпрэсіі па палітычных матывах другой паловы 1940-х – 1953 гг. 3.Асуджэнне культа асобы І. В. Сталіна.						
10.1	1.Асаблівасці працэсу дэмакратызацыі грамадска-палітычнага жыцця ў другой палове 1950-х – 1964 гг. 2.Нарастанне кансерватызму ў грамадска-палітычным жыцці ў 1970-я – першай палове 1980-х гг. Бюракратызацыя партыйна-дзяржаўнага апарату. Узмацненне фармалізацыі ў жыцці і дзейнасці грамадскіх арганізацый.		2			[2; 3; 4;5; 7;10]	Фронтальнае апытанне па тэме, тэсты, рэферат, эсэ
10.2	1.Спробы рэфармавання палітычнай сістэмы ў гады перабудовы. Нефармальныя грамадскія арганізацыі, пачатак пераходу да шматпартыйнасці. 2.Змены выбарчай сістэмы. Выбары 3’езда народных дэпутатаў СССР, выбары Вярхоўнага Савета БССР XII склікання. 3.Грамадска-палітычныя канфлікты ў саюзных рэспубліках, крызіс савецкага федэралізма, “парад суверэнітэтаў” і барацьба за суверэнітэт Беларусі.			2			

11	<p>Тэма 11. Грамадска-палітычнае развіццё Рэспублікі Беларусь на сучасным этапе. Станаўленне новых духоўных каштоўнасцей ў грамадстве</p> <p>1.Заканадаўча-прававое афармленне дзяржаўнага суверэнітэту Рэспублікі Беларусь.</p> <p>2.Беларускі парламентарызм ва ўмовах шматпартыйнасці. Савет Міністраў у сістэме дзяржаўнай улады. Фарміраванне незалежнай судовай улады.</p>	2					
	<p>1.Канстытуцыйны працэс і прыняцце Канстытуцыі 1994 г. Выбары прэзідэнта і фарміраванне новай сістэмы ўлады.</p> <p>2.Палітычная барацьба і рэспубліканскі рэферэндум 1995 г.</p> <p>3.Канстытуцыйны крызіс і рэферэндум 1996 г., яго вынікі.</p> <p>4.Пераход да прэзідэнцкай рэспублікі. Эвалюцыя сістэмы дзяржаўнай улады і кіравання.</p>	2				[2;4;5;7;9;10]	Рэйтынгавая кантрольная работа № 3
11.1	<p>1.Міжнароднае прызнанне і змены ў знешнепалітычным механізме краіны. Станаўленне нацыянальнай дыпламатыі. Выпрацоўка стратэгіі і прынцыпаў знешняй палітыкі.</p> <p>2.Эканамічны прагматызм як фактар знешняй палітыкі. Шматвектарнасць знешняй палітыкі.</p> <p>3.Стан гісторыка-культурнай спадчыны.</p> <p>4.Асноўныя накірункі развіцця літаратуры і мастацтва.</p> <p>5.Узаемаадносіны дзяржавы і царквы, адраджэнне рэлігійна-канфесійнага жыцця.</p>			6			Справаздача па выкананым заданням
	Усяго гадзін	20	18	24			экзамен

ІНФАРМАЦЫЙНА – МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

Літаратура

Асноўная

1. Анталогія філасофскай думкі Беларусі: ў 3 т. Т.1 : дапаможнік / склад. А.А. Лягчылін [і інш.]; пад рэд. А.А. Лягчыліна, А.Ю. Дудчыка. Мінск: БДУ. 2017 г., 311 с.
2. Дмитрачков, П. Ф. История Беларуси. С древнейших времен до конца XVIII в.: учебно–методический комплекс / П. Ф. Дмитрачков. – Могилев : МГУ, 2015. – 353 с.
3. История Беларуси в контексте мировых цивилизаций : учебное пособие / В. И. Голубович и др. – Минск: Экоперспектива, 2015. – 302 с.
4. История Беларуси: учебно–методическое пособие / А. А. Сироткин, Н. В. Калюк. – Гомель: ГомГМУ, 2015. – 53 с.
5. История государства и права Беларуси: учебное пособие / Т. И. Довнар, Е. И. Орловская – Минск: Издательство БГУ. – 2017 – 125 с.
6. История философской мысли Беларуси : учеб. пособие / Г. И. Малыхина [и др.]; под ред. Г. И. Малыхиной и В. И. Миськевича. - Минск : Вышэйшая школа, 2014. – 255 с.
7. Конституционные основы развития правового социального государства в Республике Беларусь: учебное пособие / Г. А. Василевич [и др.]. – Минск: Вышэйшая школа, 2018. – 319 с.
8. Рогачёва, О. В. История социально-культурной деятельности : учебное пособие / О. В. Рогачёв. – Минск: Вышэйшая школа, 2019. – 127 с.
9. Семенова, Л. Н. История Беларуси : учебно–методическое пособие / Л. Н. Семенова. – Минск: Витпостер, 2015. – 135 с.
10. Яскевич, Я. С. Политология. Практикум : учеб. пособие / Я. С. Яскевич, Д. В. Белявцева. – Минск: Вышэйшая школа, 2015. – 223 с.

Дадатковая

1. Батяев, В. Ф. Развитие белорусских общественных объединений в XIX – 20-е годы XX в. / В. Ф. Батяев. – Минск: Право и экономика, 2012. – 381 с.
2. Гісторыя беларускай дзяржаўнасці ў канцы XVIII – пач. XXI ст.: у 2 кн. Кн. 1. / редкол.: А. А. Каваленя [і інш.]. – Мінск: Беларуская навука, 2011. – 584 с.
3. Гісторыя беларускай дзяржаўнасці ў канцы XVIII – пачатку XXI ст. У 2 кн. Кн. 2 / М. У. Смяховіч [і інш.]. – Мінск: Беларус. навука, 2012. – 654с.
4. Гісторыя філасофскай і грамадска-палітычнай думкі Беларусі. У 6 т. Т. 1. Эпоха Сярэднявечча / В. Б. Евароўскі [і інш.]. – Мінск: Беларуская навука, 2008. – 575 с.

5. Гісторыя філасофскай і грамадска-палітычнай думкі Беларусі. У 6 т. Т. 2. Протарэнесанс і Адраджэнне / С. І. Санько [і інш.]. – Мінск: Беларус. навука, 2010. – 840 с.
6. Гісторыя філасофскай і грамадска-палітычнай думкі Беларусі. У 6 т. Т. 3. Рэфармацыя. Контррэфармацыя. Барока / В. Б. Евароўскі [і інш.] ; рэдкал. тома : В. Б. Евароўскі [і інш.]. – Мінск: Беларуская навука, 2013. – 615 с.
7. Грамадска-палітычнае жыццё ў Беларусі, 1772 – 1917 гг. / А. У. Унучак [і інш.]; рэдкал.: В. В. Даніловіч (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск : Беларуская навука, 2018. – 573 с.
8. Жилинская, Н. В. Политические партии и общественные объединения в идеологических процессах / П. В. Жилинская. – Минск : Акад. упр. при Президенте Республики Беларусь, 2014. – 180 с.
9. История белорусской государственности. В 5 т. Т. 1: Белорусская государственность: от истоков до конца XVIII в. / А. А. Коваленя [и др.]. – Минск : Беларуская навука, 2018. – 598 с.
10. История белорусской государственности. В 5 т. Т. 2. Белорусская государственность в период Российской империи (конец XVIII — начало XX в.) / Н. В. Смехович [и др.]. – Минск: Беларуская навука, 2019. – 413 с.
11. Памалейка. В. Л. Гісторыя грамадскіх рухаў і палітычных партый Беларусі / В. Л. Памалейка. Слоўнік-даведнік. Мінск : Акадэмія МУС Рэспублікі Беларусь, 2012. – 203 с.
12. Круталевич, В. А. История Беларуси : становление национальной державности (1917–1922 гг.). – Минск, 2003. – 232 с.
13. Мельник, В. А. Основы идеологии белорусского государства: учеб. пособие / В. А. Мельник. – Минск: Выш. шк., – 2011.
14. На шляху станаўлення беларускай нацыі: гістарыяграфічныя здабыткі і праблемы / В. В. Яноўская [і інш.]. – Беларуская навука, 2011. – 311 с.
15. Падокшын, С. А. Беларуская думка ў кантэксце гісторыі і культуры / С. А. Падокшын. – Мінск: Бел. навука, 2003. – 316 с.
16. Соколова М. А. Общественные движения на территории Беларуси (XIX – начало XX в.): историография, методологические принципы исследования / М. А. Соколова. – Минск: Беларус. навука, 2011. – 448с.
17. Энцыклапедыя гісторыі Беларусі: у 6 т. – Мінск, 1993 – 2003.

Метадычныя рэкамендацыі па арганізацыі і выкананню самастойнай работы студэнтаў

Пры вывучэнні дысцыпліны “ Гісторыя грамадска-палітычнай думкі Беларусі” могуць выкарыстоўвацца розныя падыходы ў арганізацыі самастойнай працы студэнтаў. Час, адведзены на самастойную працу, можа выкарыстоўвацца студэнтамі на:

- падрыхтоўку да лекцый і семінараў;
- прапрацоўку тэм (пытанняў), вынесеных на самастойнае вывучэнне;
- вывучэнне тэм, якія не выносяцца на лекцыі і семінары;
- складанне тэматычнай падборкі літаратурных крыніц;
- канспектаванне вучэбнай літаратуры;
- падрыхтоўку тэматычных дакладаў, рэфератаў, прэзентацый;
- падрыхтоўку да выпрабавальнага кантролю і да экзамену па вучэбнай дысцыпліне;
- другое.

Асноўнымі метадамі арганізацыі самастойнай работы студэнтаў з'яўляюцца:

- напісанне і прэзентацыя рэферата;
- выступленне з дакладам;
- вывучэнне тэм і праблем, якія не выносяцца на лекцыі і семінары;
- канспектаванне першакрыніц;
- камп'ютэрызаванае тэсціраванне;
- падрыхтоўка і ўдзел у актыўных формах навучання

Кантроль самастойнай працы ажыццяўляецца ў выглядзе:

- тэсціравання;
- абмеркавання рэфератаў;
- ацэнкі вуснага адказу на пытанне;
- ацэнкі рэферата;
- праверкі канспектаў;
- іншых мерапрыемстваў

**Патрабаванні да выканання самастойнай работы студэнтаў
па вучэбнай дысцыпліне “Гісторыя грамадска-палітычнай думкі Беларусі”**

№ п/ п	Назва тэмы	Кол-ць гадзін для СРС	Заданне	Формы выканання
1.	Зараджэнне грамадска-палітычнай думкі на старажытна-беларускіх землях XI – XIII ст. Палітычны змест старажытнарускіх летапісаў. Палітычная думка XIV - XV стст. Сярэднявяховыя ерасі. Палітычныя ідэі беларуска-літоўскіх летапісаў (XIV - XV стст.)	2	Фарміраванне ВКЛ як поліэтнічнай дзяржавы: сацыяльна-эканамічныя і палітычныя перадумовы. Асаблівасці развіцця грамадска-палітычных працэсаў у ВКЛ. Палітычны мір літоўска-беларускага сярэднявяховага грамадства. Адлюстраванне грамадска-палітычнай рэчаіснасці ў літоўска-беларускіх летапісах. Уклад беларускай грамадскай думкі ў духоўнае жыццё ўсходніх славян і ў агульнаеўрапейскі культурна-цывілізацыйны працэс.	Аналіз літаратуры, складанне канспекта
2.	Грамадска-палітычная думка ў эпоху Адраджэння і Рэфармацыі (канец XV – XVI стст.)	2	Уплыў розных рэфармацыйных плыняў на развіццё грамадскай думкі ВКЛ. Распаўсюджванне лютэранства, кальвінізму (памяркоўныя і радыкальныя напрамкі). Іезуітскі калегіўм.	Аналіз літаратуры, складанне канспекта
3.	Грамадска-палітычная думка ў перыяд крызісу феадальна прыгонніцкіх адносін і панавання клерыкальнай ідэалогіі (сярэзіна XVII – сярэдзіна XVIII стст.). Асветнікі і грамадска-палітычныя рэформы 70-80 гг. XVIII ст.	4	Дзейнасць І. Кунцэвіча. Сацыяльна-філасофскія погляды К. Лышчынскага. С. Полацкі – тэарэтык асветнага абсалютызму ў Расіі. Грамадска-палітычныя погляды І. Капіевіча, А. Філіповіча.	Аналіз літаратуры, складанне канспекта

	Грамадска-палітычная думка канца XVIII ст.			
4.	Грамадска-палітычная думка ў першай палове XIX ст. Грамадска-палітычны рух у Беларусі ў другой палове XIX ст.	2	Роля дзекабрыстаў у актывізацыі грамадскага жыцця. М. Мураўёў. Рэвалюцыйныя падзеі ў Заходняй Еўропе (1930 – 1931, 1948 – 1949 гг.) і іх уплыў на грамадска-палітычнае жыццё Беларусі. Ф. Савіч. Адмена прыгоннага права. Буржуазныя рэформы 60 – 70-х гг. XIX ст.: асаблівасці іх правядзення ў Беларусі. Паўстанне 1863 – 1864 гг. і яго ўплыў на палітыку ўладаў Расійскай імперыі ў беларускіх губернях. Палітычныя ідэі К. Каліноўскага.	Аналіз літаратуры, складанне канспекта
5.	Грамадская думка і палітычныя плыні ў пачатку XX ст. Фарміраванне беларускай нацыі	2	Асаблівасці развіцця беларускага нацыянальнага руху летам – восенню 1917 г. Праекты рашэння нацыянальнага пытання.	Гутарка, праверка выкананых заданняў.
6.	Грамадска-палітычная думка Савецкай Беларусі і беларускага замежжа (1919-1939 гг.)	2	Канстытуцыя БССР 1927 г. Дасягненні ў галіне нацыянальна-культурнага будаўніцтва. Беларусізацыя як частка нацыянальнай дзяржаўнай палітыкі. Унутрыпартыйная барацьба ў БССР (1920-я гг.). Разгром беларускага нацыянал-дэмакратызму. Змены ў савецкай дзяржаўнай сістэме і іх адлюстраванне ў Канстытуцыі БССР 1937 г. Асноўныя характарыстыкі грамадскай сістэмы ў БССР (1920-1930-я гг.). Беларуская эміграцыя. Палітычныя погляды беларускіх эмігрантаў. Дзейнасць Рады і ўрада БНР.	Аналіз літаратуры, складанне канспекта
7.	Грамадска-палітычны рух у Заходняй Беларусі (1921 – 1939 гг.)	2	Беларускае пытанне пры афармленні Версальска-Вашынгтонскай сістэмы. Рыжская мірная дамова ў гістарычным лёсе беларускага народа.	Праца з крыніцамі.

8.	Грамадска-палітычнае жыццё ў БССР (50-я – 80-я гг. XX ст.)	2	Спробы рэфармавання палітычнай сістэмы ў гады перабудовы. Нефармальныя грамадскія арганізацыі, пачатак пераходу да шматпартыйнасці. Змены выбарчай сістэмы. Выбары 3'езда народных дэпутатаў СССР, выбары Вярхоўнага Савета БССР XII склікання. Грамадска-палітычныя канфлікты ў саюзных рэспубліках, крызіс савецкага федэралізма, “парад суверэнітэтаў” і барацьба за суверэнітэт Беларусі.	Аналіз літаратуры, складанне канспекта
9.	Грамадска-палітычнае развіццё Рэспублікі Беларусь на сучасным этапе. Станаўленне новых духоўных каштоўнасцей ў грамадстве	6	Міжнароднае прызнанне і змены ў знешнепалітычным механізме краіны. Станаўленне нацыянальнай дыпламатыі. Выпрацоўка стратэгіі і прынцыпаў знешняй палітыкі. Эканамічны прагматызм як фактар знешняй палітыкі. Шматвектарнасць знешняй палітыкі. Стан гісторыка-культурнай спадчыны. Асноўныя накірункі развіцця літаратуры і мастацтва. Узаемаадносіны дзяржавы і царквы, адраджэнне рэлігійна-канфесійнага жыцця.	Гутарка, праверка выкананых заданняў.
	УСЯГО	24		

Пералік выкарыстоўваных сродкаў дыягностыкі

Для бягучага кантролю і самакантролю ведаў і ўменняў студэнтаў па вучэбнай дысцыпліне "Грамадска-палітычная думка Беларусі" можна выкарыстоўваць наступны дыягнастычны інструментар:

- вуснае апытанне;
- тэсціраванне;
- падрыхтоўка рэфератаў;
- справаздача па выкананым заданням;
- франтальнае апытанне;
- экзамен.

Крытэрыі ацэнак вынікаў вучэбнай дзейнасці студэнта

Балы	Крытэрыі ацэнкі
1 (адзін)	Адмова ад адказу, поўная адсутнасць прафесійных кампетэнцый
2 (два)	Фрагментарныя веды ў рамках адукацыйнага стандарту; веданне асобных фактаў з гістарычных крыніц, якія рэкамендаваны праграмай дысцыпліны; няздольнасць выкарыстоўваць навуковую тэрміналогію; пасіўнасць на семінарскіх занятках
3 (тры)	Адсутнасць поўнага аб'ёму ведаў у рамках адукацыйнага стандарту; веданне часткі асноўнай літаратуры, якая рэкамендавана вучэбнай праграмай; значныя лінгвістычныя і лагічныя памылкі ў выкарыстанні навуковай тэрміналогіі; няздольнасць арыентавацца ў асноўных тэорыях і канцэпцыях дысцыпліны; пасіўнасць на семінарскіх занятках
4 (чатыры)	Дастатковы аб'ём ведаў у рамках адукацыйнага стандарту; засваенне асноўнай літаратуры, якая рэкамендавана вучэбнай праграмай; уменне выкарыстоўваць навуковую тэрміналогію і рабіць высновы без істотных памылак; здольнасць арыентавацца ў асноўных тэорыях і канцэпцыях прадмета і даваць ім ацэнку; праца на семінарскіх занятках пад кіраўніцтвам выкладчыка
5 (пяць)	Дастатковы ўзровень ведаў у рамках вучэбнай праграмы; уменне карыстацца навуковай тэрміналогіяй, здольнасць рабіць высновы; валоданне асноўнымі тэорыямі дысцыпліны; засваенне асноўнай літаратуры, якая рэкамендавана вучэбнай праграмай, неістотныя памылкі пры выкананні навучальных і прафесійных задач
6 (шэсць)	Сістэматызаваныя веды ў аб'ёме вучэбнай праграмы; выкарыстанне неабходнай навуковай тэрміналогіі; лагічна вытрыманыя адказы; уменне арыентавацца ў базавых тэрмінах і канцэпцыях дысцыпліны, даваць іх параўнальную ацэнку; самастойная праца на семінарскіх занятках, удзел у групавых абмеркаваннях, высокі ўзровень культуры выканання заданняў
7 (сем)	Сістэматызаваныя, глыбокія і поўныя веды па ўсіх раздзелах вучэбнай праграмы; выкарыстанне навуковай тэрміналогіі; лагічна вытрыманыя адказы, здольнасць рабіць абгрунтаваныя высновы; засваенне асноўнай і дадатковай літаратуры праграмы дысцыпліны; здольнасць арыентавацца ў асноўных тэорыях і даваць іх крытычную ацэнку; самастойная і актыўная праца на семінарскіх занятках
8 (восем)	Сістэматызаваныя, глыбокія і поўныя веды па ўсіх пытаннях у аб'ёме вучэбнай праграмы; выкарыстанне навуковай тэрміналогіі; здольнасць рабіць абгрунтаваныя высновы; валоданне метадамі комплекснага аналізу і здольнасць самастойна вырашаць складаныя праблемы ў рамках вучэбнай праграмы; засваенне асноўнай і дадатковай літаратуры, якая рэкамендавана праграмай; здольнасць арыентавацца ў асноўных тэорыях і канцэпцыях і даваць ім крытычную ацэнку; актыўная самастойная праца на

	занятках, удзел у групавых абмеркаваннях
9 (дзесяць)	Выкананне патрабаванняў вучэбнай праграмы на высокім узроўні; поўнае і глыбокае засваенне асноўнай і дадатковай літаратуры па прадмеце; бездакорнае валоданне тэарэтычнымі ведамі і практычнымі навыкамі; стылістычна пісьменнае, лагічна правільнае пабудова матэрыялу; дакладнае выкарыстанне навуковай тэрміналогіі, уменне арыентавацца ў тэорыях, канцэпцыях і кірунках вывучаемай дысцыпліны, даваць ім крытычную ацэнку, выкарыстоўваць навуковыя дасягненні ў іншых дысцыплінах; уменне самастойна творча вырашаць складаныя праблемы ў нестандартнай сітуацыі; веданне і ўмелае выкарыстанне сучасных інфармацыйных і адукацыйных тэхналогій
10 (дзесяць)	Безумоўнае выкананне патрабаванняў вучэбнай праграмы на высокім узроўні; уменне самастойна выяўляць і выкарыстоўваць унутрыпрадметныя і міжпрадметныя сувязі вучэбнай дысцыпліны; свабоднае валоданне інфармацыяй з асноўных і дадатковых крыніц у вырашэнні прафесійных задач; пошукавая творчая дзейнасць па рашэнні актуальных праблем вывучаемай дысцыпліны

**Пратакол узгаднення вучэбнай праграмы
вучэбнай дысцыпліны “Гісторыя грамадска-палітычнай думкі Беларусі”
з іншымі вучэбнымі дысцыплінамі спецыяльнасці**

Назва дысцыпліны, з якой патрабуецца ўзгадненне	Назва кафедры	Прапановы аб зменах у змесце вучэбнай праграмы ўстановы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне	Рашэнне, прынятае кафедрай, якая распрацавала вучэбную праграму
Гісторыя Беларусі	Гісторыі Беларусі і славянскіх народаў	Узгоднена на ўзроўні вучэбных праграм	Пратакол № 9 ад 28.03. 2017 г.
Гістарыяграфія гісторыі	Гісторыі Беларусі і славянскіх народаў	Узгоднена на ўзроўні вучэбных праграм	Пратакол №4 ад 18 .10 2018 г.

